

4. Мартинюк Р. С. Інститут парламентської більшості у вітчизняній політико-правовій практиці. Вибори та демократія : наук.-просвіт. правн. журн. Нац. ун-ту «Києво-Могилянська академія». 2010. № 2–3 (24–25). С. 69–77.

5. Мартинюк Р. С. Компетенційний дуалізм виконавчої влади: державно-правовий досвід П'ятої Французької Республіки та України. *Право України : юрид. журн.* 2011. № 1. С. 200–208.

6. Матузов Н. І., Малько А. В. Теорія держави і права: підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. Москва: МАУП, 2007. 541 с.

7. Скакун О. Ф. Теорія держави і права: підручник. Київ, 2010. 625 с

8. Кучук А. Поділ державної влади та правоохоронна діяльність. *Підприємництво, господарство і право.* 2009. № 1. С. 68–71.

Землянко Марія Сергіївна,
студентка юридичного факультету
Науковий керівник – к.ю.н., доцент Грицай І.О.
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ГЕНДЕРНИЙ ПОРТРЕТ УКРАЇНИ

В час реформування української держави важливою складовою забезпечення соціального процесу стає гендерна проблематика, забезпечення однакових можливостей для самореалізації особи незалежно від її статі, віку, національності чи соціального походження. Відповідно до Цілей Розвитку Тисячоліття, прийнятих світовим співтовариством у 2000 році, одним із пріоритетів міжнародного розвитку є забезпечення гендерної рівності.

Гендерна нерівність має багато причин, і одна з них – стійкий розрив у справедливій оплаті праці та відсутність чіткого механізму вирішення питання гендерної рівності на законодавчому рівні. Хоча за роки незалежності нашої країни було прийнято низку законодавчих актів, які забезпечують та передбачають гарантії гендерної рівності.

Останнім часом в українському науковому колі поняття «гендерна рівність» набуває все більшої змістовності. Зокрема, проблеми гендерної рівності висвітлювалися у роботах С. Бандура, Д. Богині, В. Близнюк, О. Грішнєвої, В. Куценко, Е. Лібанової, А. Чухна, Т. Марценюка, С. Гаращенко, О. Савенко, Л. Яковлева, А. Рандіна та ін.

Ми ставимо собі на меті проаналізувати та знайти шляхи подолання проблеми гендерної рівності нашої держави.

Рівні права є однією із найважливіших ознак правової держави. Будь-яка правова держава зобов'язана забезпечувати дотримання прав людини, передбачених як міжнародним законодавством, так і національним.

На міжнародному рівні рівність між жінками та чоловіками закріплює Загальна декларація прав людини, яка підтверджує принцип недопущення дискримінації і проголошує, що всі люди народжуються вільними та різними у своїй гідності та правах і що кожна людина повинна мати всі права і свободи, проголошені в ній, без будь-якої різниці, в тому числі щодо статі. Також

доцільним було б додати, що міжнародна спільнота, в тому числі і наша країна, розробили та ухвалили Стратегію гендерної рівності на 2014–2017 роки, стратегічними цілями якої є: по-перше, боротьба з гендерними стереотипами та гендерною дискримінацією; по-друге, запобігання та боротьба з насильством щодо жінок та досягнення рівної участі жінок та чоловіків у прийнятті політичних та громадських рішень.

Українське національне законодавство, як будь-яке законодавство правової держави, містить низку нормативно-правових актів, що стосуються гендерної рівності. Перша законодавча норма міститься у ст. 3 Конституції України, яка закріплює принцип рівності жінок та чоловіків, та у ст. 24, що розуміє у своєму змісті рівність прав жінок і чоловіків у будь-якій сфері діяльності. Конституція не є єдиним джерелом, який тлумачить принципи і норми гендерної рівності, також існують профільні Закони України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», «Про попередження насильства в сім'ї» тощо. Але норми цих законів залишаються декларативним через низку причин.

Серед найбільш яскравих прикладів законодавчих положень, що призводять до гендерної нерівності, можна назвати такі: в Україні заборонено використовувати працю жінок вночі; більше 500 видів робіт є забороненими для жінок; внесення змін до таких Законів України: «Про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо удосконалення пенсійного забезпечення; «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пенсійного забезпечення», які ставлять під загрозу гендерну рівність у нашій державі.

Зазначені недоліки законодавства посилюються недосконалою системою проведення гендерної та антидискримінаційної експертизи проектів нормативних актів. Необхідно також зазначити, що Україна в умовах військового конфлікту відступила від низки зобов'язань у сфері прав людини. На практиці це призводить до випадків, коли суди відмовляються розглядати посилення сторони у справі на дискримінаційний характер припису нормативного акта.

Незважаючи на безліч недоліків нашого законодавства щодо питання гендерної рівності, існують і позитивні законодавчі кроки, на які хотілось би звернути увагу. По-перше, це нове для юридичної практики України поняття *гендерної ідентичності*, запроваджене ЗУ «Про внесення змін до Кодексу законів про працю України щодо гармонізації законодавства у сфері запобігання та протидії дискримінації з правом Європейського Союзу» від 12.11.2015 р. № 785-VIII, яким заборонено дискримінацію у сфері праці, зокрема порушення принципу рівності прав і можливостей, пряме або непряме обмеження прав працівників залежно від *гендерної ідентичності*.

Підсумовуючи все вищезазначене, ми виробили рекомендаційні кроки подолання кризи гендерної рівності України:

1. Необхідною є організація спільних заходів за участю представників державних інституцій і громадянського суспільства з метою вироблення спі-

льного бачення подальших дій щодо ефективної реалізації принципу гендерної рівності в публічній і приватній сферах відносин.

2. Державі необхідно звернути особливу увагу на проблему домашнього насильства і насильства щодо жінок.

3. Україна має докласти зусиль щодо приведення національного законодавства у відповідність із вимогами Стамбульської конвенції та створити усі необхідні передумови її ратифікації.

4. В якості окремого завдання вбачається створення юридичних механізмів реалізації прав жінок, які потенційно можуть стати жертвами подвійної дискримінації

5. Україна має продовжити вироблення належних практик, які дозволять підвищити політичне представництво жінок.

Отже, в нашій країні існують як певні проблеми, так і позитивні зрушення щодо вирішення питання гендерної рівності. Оскільки Україна йде шляхом Євроінтеграції з країнами ЄС, є доцільним перейняти досвід країн, які займають лідируючі позиції у рейтингу країн з високим показником гендерної рівності.

Ісаєв Олександр Миколайович,
студент юридичного факультету
Науковий керівник – д.ю.н., професор Максакова Р.М.
(Запорізький національний
технічний університет)

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ ЯК ОДНА ІЗ ФОРМ ПАРЛАМЕНТСЬКОГО КОНТРОЛЮ

Парламентський контроль – досить широка за напрямками проведення і диференційована за формами реалізації функція Верховної Ради України. Але, незважаючи на наявність в Україні розгалуженої системи суб'єктів парламентського контролю, таких як парламентські комітети, народні депутати України, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, та ін., реалізацію Верховною Радою України функцій з контролю не можна охарактеризувати як високоефективну. Це обумовлюється недостатньою системністю досліджень українськими вченими проблематики парламентського контролю, недостатнім досвідом та практикою контрольної діяльності в умовах перебування України на шляху до нових соціально-економічних та політичних цілей, наявністю невирішених проблем, пов'язаних з недосконалістю законодавчого регулювання, перебуванням процесу формування контрольної функції парламенту в стані розвитку та недостатнім використанням своїх контрольних повноважень.

Окремі питання діяльності парламенту розглядали у своїх працях такі вітчизняні вчені: О. Андрійко, А. Георгіца, А. Колодій, М. Мироненко, В. Опришко, В. Погорілко, Ю. Тодика, В. Шамрай, Ю. Шемшученко,